

Academiejaar 2017-2018

Scriptie voorgedragen door:
Britt Meeusen
R0588073

De opstart van een onderneming

Begeleiding van starters in samenwerking met UNIZO

Tot het behalen van het diploma van Bachelor in het Bedrijfsmanagement
Afstudeerrichting: **Accountancy-fiscaliteit**

Promotor: Saskia Breuval

Academiejaar 2017-2018

Scriptie voorgedragen door:
Britt Meeusen
R0588073

De opstart van een onderneming

Begeleiding van starters in samenwerking met UNIZO

Tot het behalen van het diploma van Bachelor in het Bedrijfsmanagement
Afstudeerrichting: **Accountancy-fiscaliteit**

Promotor: Saskia Breuval

Woord vooraf

Voor het onderwerp van mijn bachelorproef ben ik op zoek gegaan naar een sector of vacatures die me later zouden aanspreken indien ik op de arbeidsmarkt kom. Op deze manier ben ik dan ook bij UNIZO terecht gekomen waarbij de jobomschrijving van startersadviseur me sterk aansprak. Tijdens mijn middelbare studies heb ik ook economie gestudeerd, maar tot enkele jaren terug wist ik niet wat ik hiermee wou bereiken. Echter realiseerde ik me dat een eigen onderneming niets voor mij zou zijn, maar het gevoel om een onderneming te ondersteunen en te laten openbloeien heeft me altijd al geboeid. Vandaar mijn stage bij UNIZO, waar ik via starterssessies nu in contact kom met jonge ondernemers, de starters.

Graag zou ik enkele personen bedanken. Vooreerst de heer Michiel Verhamme, mijn stagementor bij UNIZO, hij heeft me zeer veel kansen en vertrouwen gegeven, ondersteund en verbeterd waar het nodig was. Mevrouw Lien Put, teamlead van de UNIZO Ondernemerslijn voor de dagelijkse taken en feedback hierop. Daarnaast mijn stagebegeleider mevrouw Saskia Breuval waar ik terecht kon voor vragen in verband met mijn bachelorproef. Ook een woord van dank aan de vriendelijke collega's en mede-stagiairs die deze stage omvormden tot een leuke werkplek. Tenslotte bedank ik ook Karel Meeusen, mijn papa, voor het geven van alle mogelijke kansen op studiegebied en het nalezen van mijn bachelorproef.

Abstract

Het starten van een eigen onderneming wordt in België alsmat populairder. Zowel jongeren die net een diploma behaalden, als volwassenen die voordien in werknemersverband werkten, maken de stap om een eigen onderneming op te richten. Uiteraard dient een starter rekening te houden met allerlei aspecten. Zo moet de ondernemer aan de voorwaarden van het ondernemerschap voldoen, zich fiscaal voorbereiden en een ondernemersplan opstellen.

De regering heeft een positieve invloed op de jaarlijkse stijging van ondernemingen. De Vlaamse Overheid voorziet namelijk heel wat steunmaatregelen. Deze maatregelen zorgen zowel voor een aantrekkelijkere financiering van de onderneming, alsook de opstart van een onderneming door een inactieve 45-plusser. Verder schafte de regering ook het statuut van bedrijfskennis af en wordt binnenkort ook het leveren van het statuut van bedrijfsbeheer voor de meeste sectoren niet meer als verplicht aanzien. Zo ontstaat er een beter ondernemersklimaat tussen België en de Europese lidstaten.

Aan de hand van een casestudy worden hier de beste mogelijkheden voor de ondernemer bekeken. Een student die zal afstuderen in juni wenst zijn eigen onderneming op te richten en een werknemer die wenst om te schakelen naar het zelfstandige statuut in bijberoep. Zo worden de opties van de keuze van vennootschapsvorm geanalyseerd. De *student* wenst een onderneming in digitale marketing consulting op te richten en zal dus over weinig kapitaal moeten beschikken. De *werknemer* zal zelfstandige consultant in de farmaceutische sector worden. Het is voor de starters aan te raden een eenmanszaak op te richten. De ondernemers maken hiervoor geen onderscheid tussen het privévermogen en het vermogen van de onderneming. Aangezien de beperkte noodzaak van kapitaal, wordt dit aanzien als een beredeneerde keuze en vormt dit geen extra risico voor de starter.

De ondernemer zal een bankrekening moeten openen, die volledig losstaat van zijn privérekeningen. Daarnaast zal er een ondernemings- en btw-nummer aangevraagd moeten worden. De starter dient ook stil te staan bij de nodige vergunningen, deze zijn voor digitale marketing en farmaceutische consultant normaal niet nodig, tenzij er gebruik gemaakt zou worden van muziek in een ontvangstruimte of dergelijke. Daarnaast dient de starter de nodige verzekeringen af te sluiten om zich persoonlijk te dekken, maar ook materieel. Ten slotte en niet onbelangrijk, moet de starter nadenken over welke sociale zekerheid hij wilt. De ondernemer neemt zelf de beslissing om hier een basisverzekering in te nemen of een hele uitgebreide verzekering die ook de eventuele werkloosheid zou dekken.

De starter zal een ondernemingsplan moeten opstellen en kan hier zelfstandig aan beginnen of zich laten begeleiden via een traject van bijvoorbeeld UNIZO. Het ondernemingsplan moet een duidelijke weergave zijn van de onderneming, zowel het financieel als het marketingaspect. De kansen, maar ook bedreigingen, dienen hierin weergegeven te worden. Het wordt sterk aangeraden het ondernemingsplan nadien te laten nalezen door een expert.

Een ondernemer kan ervoor opteren om zowel vóór als tijdens de opstart van de onderneming van begeleiding te genieten. Verschillende bedrijven bieden hiervoor de nodige voorzieningen aan tegen voordelige starterstarieven.

Het ondernemerschap heeft heel wat voordelen in die zin dat men zijn eigen baas kan zijn, kan werken waar en wanneer men wil, men vrijheid heeft en nog zoveel meer. Daartegenover staat ook de onzekerheid van de inkomsten, de sociale zekerheid en de bijdragen hiervoor, het risico ... Indien de ondernemer voldoende motivatie bezit en een grondige voorstudie gemaakt heeft, kan het starten van een onderneming een beredeneerd risico vormen dat de uitdaging waard maakt.

Openbaarheid bachelorproef	
Woord vooraf	
Abstract	
Inhoudsopgave.....	
Lijst van bijlagen.....	
Inleiding	- 9 -
1. Aflijning van het begrip "startende onderneming"	- 10 -
1.1 Hoofdberoep of bijberoep	- 10 -
1.2 Mogelijke rechtsvormen	- 10 -
1.3 Hoe stel ik een businessplan op?	- 11 -
1.4 Opstartvoorwaarden	- 12 -
1.5 Financiering	- 12 -
1.6 Keuze van een boekhouder	- 13 -
1.7 Verzekeringen	- 14 -
1.8 Hulp bij het opstarten	- 14 -
1.9 Van inactief naar zelfstandige in hoofdberoep	- 15 -
2. De afschaffing van de levering statuut bedrijfsbeheer en beroepskennis	- 15 -
2.1 Statuut bedrijfsbeheer	- 15 -
2.2 Voor- en nadelen.....	- 15 -
2.3 Statuut beroepskennis	- 16 -
2.4 Voor- en nadelen.....	- 16 -
3. Fiscale voordelen voor startende kleine ondernemingen.....	- 16 -
4. Gisteren nog werknemer, morgen (uw eigen) werkgever?.....	- 17 -
5. Actualiteit: het zomerakkoord.....	- 19 -
6. Starten? Zo eenvoudig mogelijk!.....	- 19 -
7. Praktijkstudie.....	- 20 -
Conclusie	- 24 -
Bibliografie	- 25 -
Bijlagen	- 28 -

Lijst van bijlagen

Bijlage 1 - sociale bijdragen in bij- of hoofdberoep	p. 28
Bijlage 2 - bedragen transitiepremie	p. 29
Bijlage 3 - tarieven van de personen- en vennootschapsbelasting	p. 30

Inleiding

België telt meer dan 1.000.000 zelfstandigen en daar komen er elk jaar nog bij. De Vlaamse overheid wijzigde recent de wetgeving en zorgde er op deze manier voor dat de voorwaarden om zelfstandige te worden nu aantrekkelijker zijn dan ooit. Werknemers schakelen vaker over naar het statuut van zelfstandige in hoofd- of bijberoep, maar merken na verloop van tijd dat ze niet goed genoeg voorbereid waren.

Wat zijn de voorwaarden waar starters rekening mee moeten houden? Hoe maak ik de juiste keuze tussen hoofd- of bijberoep? Hoeveel kapitaal heb ik nodig om een onderneming op te starten? Heb ik het statuut bedrijfsbeheer en beroepskennis nog nodig?

Meer dan 75.000 starters zitten jaarlijks met al deze vragen. De meeste vragen worden beantwoord in onderstaande bachelorproef, maar hou zeker en vast in het achterhoofd dat elke onderneming zijn eigen specificaties heeft en dus uniek is. Na een grondige algemene voorbereiding, is een bezoek bij een individueel expert daarom sterk aan te raden.

1. Aflijning van het begrip “startende onderneming”

Voordat een onderneming opgericht kan worden, dient men er rekening mee te houden dat de persoon handelingsbekwaam moet zijn. Dit wil zeggen dat de ondernemer ouder dan 18 jaar moet zijn, de nationaliteit van een Belg, een ander land in de Europese Economische Ruimte, Zwitserland, Liechtenstein, Noorwegen of IJsland moet bezitten en de kennis van bedrijfsbeheer moet kunnen voorleggen (dit nog tot en met september 2018). Het statuut van beroepskennis werd op 1 januari 2018 afgeschaft en dient voor de meeste beroepen dus niet meer aangetoond te worden, hierop bestaan echter nog enkele uitzonderingen (VOKA, sd).

De eerste oprichting van een onderneming door een natuurlijke of rechtspersoon noemt men een startende onderneming. Het moment van oprichting wordt vastgelegd door middel van neerlegging van de oprichtingsakte ter griffie bij de rechtbank van koophandel of van een gelijkaardige registratieformaliteit in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte (artikel 145 §1, 3° en 4° lid, WIB 92). Voor eenmanszaken volstaat een intekening bij een sociaal secretariaat.

Wanneer een natuurlijke persoon overschakelt naar een vennootschap met rechtspersoonlijkheid en hierbij enkele vennoten laat toetreden in deze vennootschap, zal er niet gesproken worden van een startende onderneming, daar er een verderzetting van de activiteit plaatsvindt en er reeds een inschrijving bij de KBO (Kruispuntbank van Ondernemingen) gebeurd is.

1.1 Hoofdberoep of bijberoep

Het is niet onbelangrijk stil te staan bij het feit of men de onderneming al dan niet in hoofd- of bijberoep wenst op te starten. Dit heeft immers een grote invloed op de sociale bijdragen en de bijhorende sociale bescherming. Indien men voor minstens 50 procent een beroep uitoefent als werknemer en daarnaast een onderneming wenst te starten in bijberoep, geniet de persoon in kwestie van de sociale bescherming via de werkgever. Dit komt neer op 20 uren voor een sector waarin 40 uur van toepassing is en 19 uur voor een sector waarbij 38 uur als standaard beschouwd wordt. Een werknemer kan immers rekenen op vakantiedagen, vakantiegeld, ziekteverlof, de werkgever draait op voor ½ van de sociale bijdragen ... maar de werknemer zal daarnaast ook zelf nog sociale bijdragen moeten betalen voor het statuut van zelfstandige in bijberoep (Verhamme, sd).

Wanneer men echter een onderneming wenst op te starten en hier fulltime mee bezig zal zijn, wordt best een onderneming in hoofdberoep opgestart. Een ondernemer die niet meer voldoet aan de voorwaarden die van toepassing zijn op een zelfstandige in bijberoep of geen bijberoep uitoefent, wordt automatisch zelfstandige in hoofdberoep. Een startende onderneming zal de eerste jaren een raming van de inkomsten moeten doorgeven en hierop worden de sociale bijdragen berekend. Later wordt hierop echter een aanpassing gemaakt indien zou blijken dat de inkomsten van de onderneming onderschat waren. De vergelijkende tabel in bijlage 1 toont de verschillen in sociale bijdragen tussen het statuut van bij- en hoofdberoep.

1.2 Mogelijke rechtsvormen

Vóór de opstart van de onderneming dient beslist te worden welke ondernemingsvorm aan te nemen. Deze keuze is afhankelijk van het kapitaal dat, al dan niet noodzakelijk, ingebracht zal worden en welke bescherming men wenst ten opzichte van de persoonlijke bezittingen (belgium.be, sd).

De meest voorkomende vorm is een eenmanszaak. Hierbij wordt geen juridische vorm aangenomen en wordt de aangifte behandeld in de personenbelasting. Er dient geen minimumkapitaal ingebracht te worden en er wordt geen onderscheid gemaakt tussen privébezittingen en eigendom van de onderneming. Indien de onderneming met andere woorden grote verliezen draait, kan men aanspraak op de privébezittingen maken. De eenmanszaak

wordt het vaakst gebruik voor ondernemingen die weinig kapitaal nodig hebben om te kunnen opstarten. Denk hier bijvoorbeeld aan een IT-specialist die enkel een laptop en software nodig heeft, een digital marketeer of soortgelijke beroepen.

Indien de onderneming grote aankopen zal moeten maken vooraleer de onderneming te kunnen opstarten, wordt een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (bvba) aangeraden. Een minimumkapitaal van 18.550 EUR dient op de bankrekening van de onderneming gestort te worden. Dit geld kan dan dienen om bijvoorbeeld machines aan te kopen, een kantoor te huren, voorraad aan te kopen ... De bvba zorgt ervoor dat het privévermogen en het vermogen van de onderneming gescheiden blijven. Bij eventuele tegenslagen, kan er dus niets met de privéwoning of bezittingen gebeuren. De zaakvoerder mag in principe alleen optreden, maar het bestuur kan ook uitgeoefend worden door meerdere zaakvoerders. De aandelen binnen de bvba zijn slechts beperkt overdraagbaar, wat maakt dat de onderneming vaak gezien wordt als een familiebedrijf. De aangifte van een bvba gebeurt in de vennootschapsbelasting.

Naast de eenmanszaak en de bvba zijn er nog andere juridische vormen die aangenomen kunnen worden, maar minder voorkomend zijn, zoals bijvoorbeeld de naamloze vennootschap (nv). De aansprakelijkheid bij een nv is gelijklopend met de aansprakelijkheid binnen een bvba. Het vermogen van de onderneming en de ondernemer is met andere woorden afgescheiden. Binnen de nv zijn er twee vennoten nodig om deze vennootschapsvorm op te richten en wordt er een gedelegeerd bestuurder of directeur aangesteld om het dagelijks bestuur op zich te nemen. Een minimumkapitaal van 61.500 EUR dient op de bankrekening van de onderneming gestort te worden, waarbij vennoten slechts aansprakelijk zijn ten belope van hun inbreng. Daarnaast is er ook een Raad van Bestuur die beslissingen neemt over de onderneming. De aandelen van een nv zijn vrij overdraagbaar, tenzij dit in de statuten anders vermeld wordt.

Een andere mogelijkheid is de coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (cvba) waarbij het dagelijks bestuur en de bevoegdheden vastgelegd dienen te worden in de statuten waarbij minstens drie vennoten intekenen. De aansprakelijkheid is gelijk aan deze van de bvba. De onderneming bestaat uit zowel vast als variabel kapitaal en de aandelen kunnen bestaan met verschillende stemrechten. Een minimumbedrag van 18.550 EUR dient ingebracht te worden in vast kapitaal, voor variabel kapitaal zijn er geen wettelijke minima vastgelegd. De cvba geeft de coöperanten het recht om deel te nemen in de kapitaalstructuur, waarbij elke vennoot slechts aansprakelijk is tot het bedrag van zijn inbreng.

Daarnaast is het ook mogelijk een vennootschap onder firma (vof) op te richten. Een vof is eenvoudig op te richten en heeft geen vereiste van minimumkapitaal. De vennoten zijn onbeperkt en hoofdelijk aansprakelijk wat maakt dat het privévermogen niet gescheiden is van het vermogen van de onderneming. In deze rechtsvorm is het mogelijk dat elke vennoot zaakvoerder is, tenzij het in de statuten anders wordt vastgelegd.

Naast hogergenoemde vennootschapsvormen bestaan er ook nog andere opties, waarop in deze bachelorproef niet verder wordt ingegaan aangezien ze niet vaak voorkomend zijn. Het is verstandig om een boekhouder te raadplegen om tot een geschikte keuze over te gaan die aangepast is aan de onderneming die men wenst op te starten. (KBC, 2015)

1.3 Hoe stel ik een businessplan op?

De impact van een goed onderbouwd en geanalyseerd businessplan wordt vaak onderschat, maar is echter van groot belang. De vaakst voorkomende reden bij startende ondernemingen die problemen ondervinden of zelfs de zaak moeten sluiten, is dat ze niet goed voorbereid zijn. Het is dus belangrijk om hier voldoende tijd in te investeren en alle mogelijke scenario's voor ogen te houden. Vanzelfsprekend is de ideale situatie dat de onderneming winst maakt, maar belangrijk is dat er ook aan bedreigingen gedacht wordt die de winst

onverwacht kunnen doen tegenslaan. Noodzakelijk is dus dat het ondernemingsplan haalbaar en realistisch is. Daarnaast moet het een houvast bieden voor de ondernemer en kan het dienen om toegang te krijgen tot financieringsbronnen. De ondernemer in spé kan zelfstandig aan het ondernemingsplan beginnen, maar laat dit in een verder stadium best nalezen door een accountant of boekhouder. UNIZO biedt bijvoorbeeld een individueel begeleidingstraject, GO4BUSINESS, waarbij ze de starter ondersteunen en advies verlenen om de onderneming zo goed mogelijk voor te bereiden voor de opstart (UNIZO vzw, sd). Online zijn heel wat voorbeelden van ondernemingsplannen terug te vinden alsook invulversies. Dit kan zeker een goed startpunt voor de ondernemer vormen (Muntjewerf, 2017).

1.4 Opstartvoorwaarden

Alvorens met een onderneming van start te kunnen gaan, moet de ondernemer een zichtrekening openen bij een financiële instelling, afzonderlijk van zijn privé-bankrekening. Dit is van groot belang om aan de fiscus te tonen dat kosten gemaakt zijn voor de onderneming en inkomsten ontvangen zijn voor de onderneming. Een goed onderscheid hierin kan later vele discussies vermijden (Acerta, 2018).

Ook dienen de nodige vergunningen aangevraagd te worden. Niet voor alle beroepen is er een vergunning nodig, maar voor sommige is dit een prioriteit. Denk bijvoorbeeld aan de voedingssector en de recente vleeschandalen die in het nieuws kwamen (Belga, 2018). Hierbij wordt de vergunning van de betrokken onderneming ingetrokken en kan de onderneming dus onmogelijk verder produceren. Dit is ook het geval indien de onderneming een aanvraag voor een vergunning zou vergeten in te dienen hebben, het is dan met andere woorden onmogelijk om aan de slag te gaan met de onderneming. Voor sommige sectoren zoals bijvoorbeeld de horeca zal altijd een vergunning nodig zijn.

Daarnaast dient een aanvraag bij een sociaal verzekeringsfonds en een ondernemingsloket, bijvoorbeeld Zenito, ingediend te worden. Op deze manier wordt de onderneming bekend gemaakt bij de Kruispuntbank van Ondernemingen en verkrijgt de starter een ondernemingsnummer alsook een btw-nummer (Zenito, 2018). Het kan voorkomen dat men niet btw-plichtig is omdat de omzet van uw onderneming lager is dan 25.000 EUR. In dit geval wordt de onderneming aangemerkt als kleine onderneming. Echter kan men er wél voor opteren om toch als btw-plichtige aanzien te worden.

1.5 Financiering

In de meeste gevallen heeft een startende ondernemer naast het kapitaal dat hij bij elkaar spaarde ook nood aan kapitaal van een derde. Hierbij bestaat de klassieke mogelijkheid om een lening aan te gaan bij een kredietinstelling (Vlaanderen, sd). De laatste jaren is deze optie sterk in populariteit afgenomen. De reden hiervoor is de financiële crisis waardoor banken minder risico's wensen te nemen.

Naast het lenen bij een kredietinstelling, bestaan er voor starters veel alternatieven. Zo is er de mogelijkheid om via gemeentelijke en provinciale steun een deel van het kapitaal bijeen te krijgen. De starter wordt aangeraden om zeker de website van de betrokken gemeente te raadplegen of langs te gaan in het gemeentehuis voor meer informatie, deze informatie verschilt immers van gemeente tot gemeente.

Verder kan een participatiefonds (bijvoorbeeld Startlening +) ook een goede optie zijn om het nodige kapitaal te verzamelen voor de opstart van een onderneming. Erg populair is het principe van crowdfunding waarbij er geld ingezameld wordt via het publiek. Er bestaan verschillende crowdfundingplatforms waarop de starter zich kan inschrijven. Deze manier van financiering is voordelig voor de starter en de investeerder krijgt hier al dan niet een voordeel voor in de plaats. Deze voorwaarden en projecten worden reeds op voorhand meegedeeld. Het populairste zijn projecten via crowdfunding die een sociaal karakter hebben.

Er bestaan nog eindeloze opties (zoals het impulskrediet, credal, microstart, BAN, angels.be), maar dit wordt in deze bachelorproef niet verder besproken. Meer informatie kan online, via uw gemeente, UNIZO of een kredietinstelling verkregen worden.

Een initiatief dat zeker interessant kan zijn voor starters is KBC Start it (KBC, sd). Dit project zorgt naast financiering ook voor ondersteuning en begeleiding van een onderneming tot men volledig op de eigen benen kan staan. Na anderhalf jaar laat KBC de starter los, maar uiteraard blijft de starter eeuwig tot het KBC-netwerk behoren en kan daar nog steeds terecht indien men op problemen zou stuiten na de startersperiode. Er bestaat de mogelijkheid om met verschillende ondernemingen in eigen kantoren te werken (binnen eenzelfde gebouw) en zo informatie mee te delen alsook te ontvangen van andere starters. KBC Start it heeft verschillende locaties in Vlaanderen waar informatie verkregen kan worden. Een project dient vooreerst ingediend te worden, dit wordt dan nagekeken door experts die erover beslissen of dit project al dan niet kans tot slagen heeft en of KBC zich hierachter wil zetten om de onderneming te begeleiden. KBC Start it creëerde reeds vele opportuniteiten voor jonge zelfstandige ondernemers.

De overheid organiseert ook enkele initiatieven om starters een duwtje in de rug te geven. Zo bestaat er bijvoorbeeld de win-winlening die het interessant maakt voor zowel de ondernemer door een voordelige rente, minimum 1% en maximum 2%, op de lening toe te passen, als voor de ontlener door een belastingvoordeel in de personenbelasting toe te kennen. De win-winlening houdt in dat vrienden, familie, kennissen geld ontlener aan de starter om dit in de onderneming te beleggen. Er is echter een maximumbedrag van 50.000 EUR vastgelegd tot waarop elke persoon mag intekenen. De onderneming kan op die manier een maximaal bedrag van 200.000 EUR verwerven om als startkapitaal in de onderneming te gebruiken (winwinlening, sd).

Het is bovendien mogelijk om in plaats van op voorhand krediet aan te vragen om te starten, een subsidie aan te vragen en zo een deel van het reeds geïnvesteerde krediet terug te vorderen. Deze subsidies kunnen aangevraagd worden via www.subsidi databank.be. Het feit dat de onderneming niet zeker is deze subsidie te kunnen ontvangen en het geld al reeds moet voorfinancieren om de investering te kunnen maken, maakt het voor sommige ondernemingen, die niet over voldoende financiële middelen beschikken, niet de ideale keuze.

Kredietontleners hechten een groot belang aan hoe grondig de starter over de onderneming heeft nagedacht, het businessplan heeft uitgewerkt, de risico's, opportuniteiten ... bestudeerd heeft. Het is dus belangrijk een doordacht businessplan en eventueel ook een financieel plan te kunnen voorleggen indien men gaat aankloppen voor een krediet.

1.6 Keuze van een boekhouder

De verplichting om een boekhouder in dienst te nemen, is afhankelijk van de juridische vorm van de onderneming. Een eenmanszaak bijvoorbeeld mag zelfstandig zijn boekhouding uitvoeren, hoewel het sterk aangeraden is om toch eens een boekhouder naar de boekhouding te laten kijken. De starter kan gebruik maken van een eenvoudige boekhoudsoftware om zo goed mogelijk al zijn gegevens gedurende het jaar bij te houden. Een bvba daarentegen is verplicht om een erkende boekhouder aan te nemen voor het uitoefenen van zijn boekhouding.

Als starter staat men meestal niet stil bij de keuze van een boekhouder en veronderstelt men dat deze gemakkelijk en snel zal verlopen. Dit mag echter niet onderschat worden. De gekozen boekhouder, zal bij voorkeur gedurende heel de levensloop van de onderneming mee gaan. De boekhouder krijgt toegang tot alle gegevens, alsook de financiële. Het is dus van groot belang dat de ondernemer een goed gevoel heeft bij deze vertrouwenspersoon. De boekhouder moet vakkennis hebben. Wil de starter bijvoorbeeld zelfstandige fotograaf worden, zoekt men best een boekhouder die hierover meer weet en zo goed mogelijk kan helpen. Niet elke boekhouder heeft kennis over alle mogelijke beroepsdoeleinden. Ook is het aan te raden dat het ondernemersplan met de boekhouder overlopen wordt. Het kan zijn dat de onderneming klein begint en dat de

boekhouder op dit moment een kleine, gemakkelijke boekhouding tijdig kan bijhouden. Wanneer de onderneming echter onverwacht groter wordt en de boekhouder hier niet op voorzien is, kan dit voor tijdsgebrek alsook slechte voorbereidingen zorgen. Communicatie is dus uiterst belangrijk (UNIZO, sd).

De kost van een boekhouder kan ook sterk verschillen. Een goede boekhouder is veel geld waard, maar er moet rekening mee gehouden worden dat dit binnen het voorziene budget past. De manier van factureren kan er ook voor zorgen dat deze betalingen voor de onderneming gemakkelijker of moeilijker te verwerken zijn. Sommige boekhouders hanteren echter een maandelijks afrekening, anderen kiezen voor een voorschotregeling en maken de eindafrekening op het einde van het boekjaar. Hierdoor is het mogelijk dat op het einde van het boekjaar ineens een grote som opgelegd zou moeten worden.

1.7 Verzekeringen

Een eigen onderneming opstarten brengt automatisch risico's met zich mee. Het is dan ook verstandig deze risico's zo goed mogelijk te beperken. Dit kan onder meer door goed voorbereid te zijn door middel van het ondernemingsplan en voldoende startkapitaal, maar daarnaast ook door het afsluiten van de juiste verzekeringen.

Belangrijk is dat er een persoonlijke, aansprakelijkheids- en bedrijfsschaderisicoverzekering afgesloten wordt bij een bevoegde verzekeraar of specialist. Daarnaast is een verzekering voor beroeps- en burgerlijke aansprakelijkheid ook niet uit te sluiten. Indien men een onderneming start in hoofdberoep dient men ook rekening te houden met een gewaarborgd inkomen ingeval van ziekte, zwangerschap, werkonbekwaamheid ... en het VAPZ (Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen). Wanneer de onderneming ook werknemers aanwerft, is het noodzakelijk rekening te houden met de nodige verzekeringen voor werknemers (KBC, sd).

Indien een onderneming in bijberoep wordt opgestart, zijn deze risico's beperkter en is er normaal gezien een verzekering via de werkgever. Indien nodig kunnen er bijkomende verzekeringen afgesloten worden.

1.8 Hulp bij het opstarten

Zoals reeds vermeld, kunnen startende ondernemingen bijvoorbeeld via UNIZO een begeleidingstraject volgen dat bekend is onder de naam GO4BUSINESS. Dit traject bestaat uit vier individuele sessies waarbij de ondernemer ondersteund wordt in het opstarten van het ondernemersplan, financieel plan, voorbereiding tot marktonderzoek, aanhalen van risico's, marketingmogelijkheden ... Op het einde van dit traject stelt de coach een analyserapport op over de haalbaarheid van de ondernemingsplannen. Hierdoor krijg de starter een beter inzicht binnen welke termijn hij klaar is om de onderneming op te starten en welke stappen nog uitgediept zullen moeten worden alvorens aan de slag te kunnen gaan (Agentschap Innoveren & Ondernemen, sd).

Hierboven werd bovendien reeds aangehaald dat ook KBC Start it een begeleidingstraject aanbiedt. Dit traject bestaat niet slechts uit vier sessies en zal dan ook voortduren wanneer de onderneming reeds opgestart is. De verschillende mogelijkheden zijn terug te vinden via de website van KBC Start it, alsook bij de lokale kantoren van KBC.

Naast UNIZO en KBC Start it nemen verschillende kredietinstellingen steeds vaker het initiatief om startende ondernemingen te ondersteunen en te begeleiden. Hiernaast kan men gebruik maken van de overheidsmaatregelen en –steun (zie hoger).

1.9 Van inactief naar zelfstandige in hoofdberoep

a) Springplank naar zelfstandige

Er werd door de overheid een mogelijkheid gecreëerd om een nevenactiviteit als zelfstandige gedurende twaalf maanden te combineren met een werkloosheidsuitkering. De zelfstandige activiteit dient hierbij aangegeven te worden via de hiervoor voorziene formulieren C1 en C1C (RVA, 2017). Daarenboven mag de werkloosheid niet veroorzaakt worden door de vermindering of stopzetting van de activiteit als werknemer, ook mag de nevenactiviteit de afgelopen zes jaar niet als hoofdactiviteit uitgeoefend geweest zijn en mogen er geen derden in dienst zijn om het werk te laten uitvoeren. De werkzoekende dient beschikbaar te blijven voor de arbeidsmarkt en maakt na deze twaalf maanden de keuze om zich te vestigen als zelfstandige of verder een werkloosheidsuitkering te ontvangen en dan de zelfstandige activiteit stopzet.

b) Starten in hoofdberoep als inactieve 45-plusser

De Vlaamse overheid keurde recent een regeling goed voor inactieve 45-plussers die de overstap willen maken naar zelfstandige in hoofdberoep (Belga, 2017). De 45-plusser kan op die manier gedurende maximaal 24 maanden een maandelijkse transitiepremie uitbetaald krijgen. Uiteraard zijn hier enkele voorwaarden aan verbonden. Zo moet de ondernemer minstens 45 jaar oud worden in de maand waarin hij als zelfstandige wil starten en mag hij de wettelijke pensioenleeftijd nog niet bereikt hebben. De inactieve 45-plusser moet ingeschreven zijn als niet-werkende werkzoekende bij de VDAB en moet op de dag vóór de start van de onderneming uitkeringen ontvangen. De starter moet met succes een zes-weken-prestarterstraject afgerond hebben en binnen de zes maanden nadat het prestarterstraject afgerond is, de zelfstandige activiteit opstarten. De regeling trad in werking op 15 maart 2018 en geldt enkel voor ondernemingen die gevestigd zijn in het Vlaamse Gewest. In bijlage 2 is in een overzicht weergegeven welke premies maandelijks uitbetaald kunnen worden.

2. De afschaffing van de levering statuut bedrijfsbeheer en beroepskennis

2.1 Statuut bedrijfsbeheer

De Vlaamse overheid zal in september 2018 de levering van de kennis van bedrijfsbeheer afschaffen. Dit wil zeggen dat alle startende ondernemingen waarvan hun hoofdzetel gevestigd is in het Vlaams Gewest niet meer moeten aantonen dat ze over de nodige financiële, marketing, boekhoudkennis ... beschikken. Bachelor- en masterdiploma's verkregen na het afstuderen standaard dit statuut van bedrijfsbeheer. Personen die een praktische opleiding genoten en geen kennis hebben over het leiden van een eigen bedrijf, worden echter nog sterk aangeraden om toch dit attest van bedrijfsbeheer te behalen. Dit kan nog steeds in zelfstudie of via de daarvoor voorziene opleidingen (Put, 2018).

2.2 Voor- en nadelen

Vele ondernemers zagen het attest van bedrijfsbeheer als een drempel om te starten als zelfstandige. Het vraagt immers wat tijd en doorzettingsvermogen om deze cursus tot een goed einde te brengen. De cursus heeft de mogelijkheid om in zelfstudie afgelegd te worden, maar wordt ook aangeboden in verschillende opleidingscentra, zoals onder andere Syntra. Hierna dient er een examen afgelegd te worden. Dit valt nu weg, waardoor ondernemers sneller aan de slag kunnen. Het gevaar bestaat echter wel dat ondernemers zonder enige bedrijfskennis aan de slag gaan. Een ondernemingsactiviteit gaat nu eenmaal hand in hand met administratieve verplichtingen zoals onder andere vennootschapsbelasting, btw-aangiftes, hoe facturen op te stellen ... Een persoon die een bachelor in de geschiedenis bezit, heeft wel het bewijs van de kennis van bedrijfsbeheer, maar daarom niet de kennis.

De afschaffing van het statuut bedrijfsbeheer gebeurde naar aanleiding van de Europese richtlijnen. Hierdoor zou er nu meer uniformiteit moeten komen tussen ondernemingen in België en andere Europese lidstaten. Dit kan ook voordelen opleveren voor de Belgische economie. De kans bestond echter dat een Belgische onderneming zijn hoofdzetel ging vestigen in een buurland, omdat het hier gemakkelijker was om een zelfstandige praktijk op te starten. De regel zal in werking treden op 1 september 2018, het blijft dus nog even wachten tot we hiervan de (positieve) gevolgen gaan ondervinden.

2.3 Statuut beroepskennis

Tot 1 januari 2018 was voor heel wat beroepen naast de basiskennis ook een specifieke beroepskennis vereist om het beroep te mogen uitoefenen. Deze kennis diende bewezen te worden via een opleiding en een bijhorend attest. Volgende beroepen hoeven hier nu geen rekening meer mee te houden: slager-groothandelaar, beenhouwer-spekslager, droogkuiser-verver, restaurateur of traiteur-banketaannemer, brood-en banketbakker, kapper, schoonheidsspecialist, masseur, voetverzorging, opticien, dentaaltechnicus, begrafenisondernemer en beroepsbekwaamheden met betrekking tot fietsen en motorvoertuigen. In de praktijk wil dit dus zeggen dat deze beroepen nu door iedereen uitgeoefend mogen worden. Een sector die niet onder het akkoord valt, is de bouwsector. De afschaf van dit statuut geldt enkel voor het Vlaamse Gewest, het bewijs dient dus wel nog geleverd te worden in het Brussel Hoofdstedelijk gewest en het Waalse Gewest (Naeyer, 2018).

2.4 Voor- en nadelen

Het wordt gemakkelijker voor ondernemers zonder enige opleiding een beroep uit te oefenen op zelfstandige basis. De zoon van een bakker die bijvoorbeeld heel zijn leven meegeholpen heeft in de bakkerij maar hiervoor nooit naar een bakkersschool geweest is, kan zonder deze opleiding toch als zelfstandige bakker aan de slag.

De aanpassing in de wetgeving ontstond naar aanleiding van Europese regelgeving waar men minder strengere voorwaarden oplegde dan in België. Er was dus een strengere regelgeving voor Belgische ondernemers dan voor ondernemers van andere Europese lidstaten. De vestigingswetgeving bepaalt enkel dat het starten van een zelfstandige activiteit van deze beroepen nu gemakkelijker wordt, echter verzekert ze niet de kwaliteit van het beroep op lange termijn. Er zal dus naar andere middelen gezocht moeten worden om de kwaliteit van een beroep te kunnen garanderen. De fiscus zal verschillende maatregelen per sector inzetten om zo controles op de kwaliteit uit te voeren. Eén van de mogelijkheden is een controle door externe partijen, kwaliteitslabels binnen de sectoren, permanente opleiding ...

Het nadeel dat kan optreden, is wanneer starters te snel de stap wagen naar een onbekend beroepsdomein alsook geen kennis hebben van ondernemen. Er komt namelijk heel wat meer bij kijken dan een prijslijst, wat promotie en klanten. Uiteraard zal de kwaliteit van de ondernemer de klant sterk overtuigen. Indien de kwaliteit evenredig is aan de kwaliteit van een ondernemer met diploma, zal de kans op overleven groter zijn.

3. Fiscale voordelen voor startende kleine ondernemingen

De ondernemer heeft vaak een goed beeld voor ogen van wat hij met de onderneming wil doen en hoe groot de onderneming zal zijn. Het is dan ook verstandig hier op voorhand rekening mee te houden, een kleine of micro-onderneming geniet immers van nog meer fiscale voordelen als starter dan een starter die een vennootschap opricht.

De criteria waaraan de onderneming moet voldoen om als kleine of micro-onderneming beschouwd te worden, zijn de volgende (artikel 15, 15/1 Wetboek van vennootschappen):

- de omzet (exclusief btw): microvennootschap 700.000 EUR – kleine vennootschap 9.000.000 EUR
- balanstotaal: microvennootschap 350.000 EUR – kleine vennootschap 4.500.000 EUR
- jaargemiddelde microvennootschap 10 voltijds – kleine vennootschap 50 voltijds
 personeelsbestand:

Deze criteria gelden voor vennootschappen en zijn terug te vinden in het Wetboek van vennootschappen. Eenmanszaken kunnen echter ook in aanmerking komen voor sommige fiscale startersmaatregelen. Voor eenmanszaken wordt er dan gekeken of de criteria overeenstemmen met bovenvermelde criteria. Het toepassen van deze criteria is complexer dan het op het eerste zicht lijkt, het is dan ook verstandig om de boekhouder hierover aan te spreken.

Startende ondernemingen kunnen recentelijk genieten van een bedrijfsvoorheffing-vrijstelling van 10%. Hierdoor moeten ondernemingen een deel van de ingehouden bedrijfsvoorheffing niet doorstorten. Dit voordeel is zowel voor vennootschappen als voor eenmanszaken van toepassing. Wanneer de startende onderneming voldoet aan bovenvermelde criteria van een micro-onderneming wordt de bedrijfsvoorheffing-vrijstelling verhoogd tot 20%.

Binnen het kader van crowdfunding, dat eerder al werd aangehaald, voorziet de fiscus de tax shelter voor startende ondernemingen. Dit houdt concreet in dat particulieren die investeren in aandelen van startende vennootschappen een belastingvermindering van 30% genieten. Opmerkelijk is dat het geld niet opgehaald moet worden via een crowdfundingplatform en dat de investering dus ook rechtstreeks van vrienden en familie kan komen. Wanneer de onderneming behoort tot de categorie van micro-onderneming, wordt deze tegemoetkoming van de tax shelter verhoogd tot 45%. Een ander fiscaal voordeel binnen het kader van crowdfunding is de vrijstelling van roerende voorheffing op de personenbelasting op de interesten indien particulieren investeren in startende ondernemingen. Hierbij is het tussenkomen van een erkend crowdfundingplatform wel vereist (Vlaanderen, sd).

Kleine en micro-vennootschappen genieten daarnaast nog van enkele boekhoudkundige voordelen, waarvan grote vennootschappen geen gebruik kunnen maken. Zo moeten kleine en micro-vennootschappen geen pro rata beperking volgens aankoopdatum van de afschrijving in het jaar van aankoop toepassen, ze kunnen met andere woorden voor een volledig jaar afschrijven in het jaar van aankoop ook al deed de vennootschap deze aankoop slechts in het midden van het boekjaar. Ook de hier bijkomende aankoopkosten mogen naar wens afgeschreven worden.

Kosten gemaakt voor de beveiliging van de onderneming zijn voor deze categorie voor 120% aftrekbaar en zorgen ook voor een investeringsaftrek.

Indien de onderneming de eerste drie boekjaren onvoldoende voorafbetalingen deed, zal er geen vermeerdering plaatsvinden voor kleine en micro-vennootschappen, grote vennootschappen zullen hiervoor echter wel een vermeerdering ontvangen. (dvba, 2017)

In de praktijk zijn er nog veel meer voordelen te vinden voor kleine en micro-vennootschappen. Hiervoor kan de boekhouder verder advies verlenen.

4. Gisteren nog werknemer, morgen (uw eigen) werkgever?

Werknemers krijgen steeds vaker te maken met reorganisaties binnen het bedrijf, bedrijven verschuiven hun productie-eenheden naar het buitenland of gaan failliet. Al deze factoren zetten werknemers aan het denken om al dan niet over te stappen naar het zelfstandigenstatuut. Uiteraard is dit niet voor elke sector een optie, maar voor consultants, managers en nog vele andere beroepen bestaat er zeker de mogelijkheid.

De betrokken werknemers spelen vaak met het idee, maar hebben niet altijd de energie om al het administratieve werk dat hierbij komt kijken op zich te nemen. Bij andere werknemers is de keuze snel gemaakt en zorgen zij door zichzelf als zelfstandige in te schrijven voor hun eigen werkzekerheid, waar dit bij ondernemingen niet meer altijd aanwezig is.

Het grote verschil tussen een statuut als werknemer of werkgever (zelfstandige) is vanzelfsprekend de werkzekerheid. Werknemers in dienst- of arbeidsverband werken wekelijks 38 uur, naargelang de sector waarin ze werken. Zelfstandigen daarentegen kiezen zelf wanneer ze werken en hoe veel. De kans bestaat dan ook dat een zelfstandige in een rustige periode zonder werk komt te zitten. De kunst bestaat erin om reserves op te bouwen en meer uren te werken in drukke periodes om de rustigere periodes te compenseren.

Daarnaast is de grootste drempel om over te stappen naar het statuut van zelfstandige de sociale zekerheid. Als werknemer kan men immers van talloze voordelen genieten (Xerius, 2018). Denk hierbij aan het ziekteverlof, zwangerschapsverlof, betaalde vakantiedagen ... De laatste jaren is dit voor zelfstandigen echter sterk verbeterd en is er voor zelfstandigen ook heel wat sociale zekerheid voorzien. Zo is er recentelijk een akkoord bereikt en in werking getreden waarbij er na twee weken al een ziekte-uitkering ontvangen zal worden, waar dit vroeger slechts na een maand afwezigheid was.

Een zelfstandige kan wel enkel van deze voordelen genieten indien hij aangesloten is bij een sociaal verzekeringsfonds en zodus zelf voor deze sociale bijdragen opdraait. De sociale bijdragen worden berekend op het netto-inkomen, dit wil zeggen na aftrek van de beroepskosten. Werknemers betalen ook sociale bijdragen, maar doen dit niet zelf. De werkgever houdt deze af van het loon van de werknemer en stort deze onmiddellijk door naar de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Als zelfstandige draait men zelf op voor de kosten, maar heeft men ter compensatie ook recht op een beroepsaftrek van kosten. Koopt de zelfstandige bijvoorbeeld een nieuwe auto aan voor de zaak of huurt hij een handelsruimte, dan zijn deze kosten aftrekbaar als beroepskosten.

Onder het statuut van werknemer worden de kosten vooral gedragen door de werkgever en zorgt de werkgever ook voor de voorafbetaling van belastingen. Dit gebeurt allemaal zonder dat de werknemer hier rekening mee hoeft te houden, want deze krijgt gewoon het nettoloon op de rekening gestort. Voor een werknemer is het aftrekken van kosten niet gebruikelijk.

Een gelijklopende regeling voor werknemers en zelfstandigen is de wetgeving omtrent kinderbijslag. In beide gevallen zal men dus evenveel voordeel ontvangen. Wel bestaat er een verschil in het aantal weken zwangerschapsverlof. Zo zal een zelfstandige 12 weken rust krijgen na de bevalling en een werknemer tot 15 weken. In beide gevallen wordt er een vergoeding uitgekeerd. Bij een zelfstandige zal dit in de vorm van een vast wekelijks bedrag uitbetaald worden, bij een werknemer daarentegen zal een vast percentage van het maandloon uitgekeerd worden.

Het pensioen van een zelfstandige wordt op dezelfde manier berekend als dat van een werknemer. Toch heeft een werknemer in de realiteit vaker een hoger pensioen dan een zelfstandige. Dit is te verklaren doordat een werknemer gedurende zijn carrière meer sociale bijdragen betaald heeft.

Een werknemer krijgt bij ziekte na de éérste dag reeds een vergoeding van de werkgever toegekend. Een zelfstandige zal deze uitkering pas ontvangen na twee weken ziekte. Er bestaat ook de mogelijkheid om als zelfstandige in de periode van arbeidsongeschiktheid zichzelf te verzekeren met een gewaarborgd inkomen.

Een zelfstandige heeft geen betaalde vakantiedagen, een werknemer wel. Het vakantiegeld van een werknemer wordt berekend aan de hand van de gewerkte dagen van het jaar daarvoor. Ook worden er jaarlijks voorzieningen voor vakantiegeld ingeboekt. Op deze manier betaalt de werknemer doorheen zijn loopbaan mee om te kunnen genieten van 'betaalde' vakantiedagen.

Indien een zelfstandige failliet zou gaan, is er geen mogelijkheid om een werkloosheidsuitkering te ontvangen. Wel kan de zelfstandige beroep doen op een faillissementsverzekering en genieten van een faillissementsuitkering van maximaal 12 maanden. Een werknemer daarentegen kan indien nodig wel genieten van een werkloosheidsuitkering. (Xerius, 2018)

De verschillen op gebied van sociale zekerheid tussen een zelfstandige en werknemer zijn dus relatief, doch niet te onderschatten. Indien een zelfstandige een bloeiend bedrijf heeft, kan dit veel voordeliger zijn dan het statuut van werknemer. Uiteraard zijn er wel meer risico's verbonden aan het zelfstandigenstatuut. Elke werknemer moet voor zichzelf de keuze maken of die al dan niet het risico wil nemen en of er voldoende mogelijkheden zijn om succesvol op de markt van zelfstandigen toe te treden. Indien de werknemer de overstap wenst te maken, zullen hierboven vermelde punten in verband met fiscale aspecten, keuze van rechtsvorm, financiële middelen ... zeker in acht genomen moeten worden alvorens de onderneming te kunnen opstarten.

5. Actualiteit: het zomerakkoord

Op 25 juli maakte de federale regering heel wat nieuwe sociaaleconomische hervormingen bekend onder de naam, *het zomerakkoord*. Heel wat van deze maatregelen zijn in het voordeel van de kmo's. Zo werd er een verlaging van de vennootschapsbelasting doorgevoerd voor kmo's tot 20%. Deze regeling zorgt voor minder fiscale druk op familiebedrijven, kmo's en starters. Bijkomend werden de regels om de vennootschapsbelasting te berekenen gemakkelijker. Ook zijn starters gedurende de eerste vier jaar van hun bedrijvigheid vrijgesteld om een minimumbezoldiging uit te keren aan hun bedrijfsleiders. De afschrijving van afschrijfbaar activa is tijdelijk opgetrokken van 8% naar 20%, voor starters die eraan denken om een eenmanszaak of een kmo op te richten en hierbij investeringen moeten maken, is dit dus extra voordelig.

Naast de financiële voordelen, biedt het zomerakkoord ook sociale voordelen voor zelfstandigen. Sinds 1 januari 2018 zullen zelfstandigen na 2 weken ziekte een tussenkomst van het RIZIV ontvangen, voorheen was dit slechts na 1 maand. De bedragen van de arbeidsongeschiktheid blijven onveranderd.

De minimale sociale bijdrage voor startende zelfstandigen wordt berekend op een lagere inkomensdrempel tijdens de eerste twee jaren van de startende onderneming, het percentage van 20,5% blijft wel behouden. In het derde jaar blijft de drempel ongewijzigd (Wolters Kluwer, 2018).

6. Starten? Zo eenvoudig mogelijk!

Er bestaan heel wat hulpmiddelen om het leven van een ondernemer zo eenvoudig mogelijk te maken. Voor een starter is het dan ook aan te raden om hier zo veel mogelijk op in te spelen, de eerste maanden en jaren zullen sowieso al voor genoeg verandering en rompslomp zorgen, dus houdt de starter best zijn tijd over voor het eigenlijke openen van de zaak dan voor alle bijkomende administratieve taken.

De keuze van een goede boekhouder werd hierboven al benadrukt. De keuze van een goede boekhoudsoftware gaat hier natuurlijk mee hand in hand. De ondernemer moet durven kiezen voor een boekhoudsoftware waar hij vlot mee overweg kan, de boekhouder zal sneller gewend raken aan een aanpassing dan een starter aan een ingewikkelde software. Een ondernemer zorgt er best voor om een boekhoudsoftware op een Cloud te nemen, zo kan zowel de ondernemer als de boekhouder tegelijk van op afstand aan de nodige documenten. Het is verstandig om ervoor te zorgen dat één klant nooit instaat voor meer dan 20% van de omzet van de onderneming, op deze manier wordt het risico op een faillissement verminderd indien de klant zou afhaken.

Een andere handige tool ontwikkeld door UNIZO en in samenwerking met KBC is: "De Factuur". Hiermee kan de ondernemer eenvoudig en snel elektronisch facturen verzenden. De facturen kunnen aangepast worden aan de gewenste lay-out van de onderneming en er wordt toch voor gezorgd dat alle nodige en wettelijke vermeldingen

aanwezig zijn. De tool kan ook gebruikt worden voor klantenbeheer, de betalingstermijn en de opvolging van betalingen van klanten. Als starter kan men gebruik maken van een gratis proefperiode van 6 maanden.

Heel wat ondernemingen willen starters graag ondersteunen en een duw in de juiste richting geven. Als starter is het daarom interessant om de mogelijkheden met betrekking tot gratis proefperiodes te benutten. Op deze manier verkrijgt men de mogelijkheid om vele bedrijven en programma's te leren kennen om zo uiteindelijk tot de perfecte match van de onderneming te komen. UNIZO was bijvoorbeeld reeds 10 jaar bereikbaar via de *ondernemerslijn*, maar lanceert nu ook *de starterslijn* voor alle vragen waar starters mee zitten. Ook heeft UNIZO een campagne opgestart waarbij er 6 maanden gratis lidmaatschap verleend wordt aan starters.

7. Praktijkstudie

Aan de hand van mijn stage bij UNIZO heb ik twee ondernemingen die wensen op te starten geanalyseerd en zo goed mogelijk op weg geholpen met onderstaande probleemstellingen. De case is reëel, maar nog niet volledig opgestart. De case kan daarom aangevuld zijn met fictieve elementen om een zo uitgebreid en nauwkeurig mogelijk antwoord te formuleren.

De ondernemer in kwestie, starter X, studeert momenteel nog marketing aan een hogeschool in België en heeft reeds een diploma van grafisch vormgever op zak. Hij denkt eraan om als zelfstandig *digital marketingconsultant* aan de slag te gaan na zijn studies. Hij bekijkt de voor- en nadelen, de haalbaarheid van het tijdsschema waarbinnen hij wil opstarten alsook de financiële aspecten.

De tweede ondernemer, starter Y, is een dame die momenteel werkt als werknemer met de functie *consultant in de farmaceutische sector* en wenst over te schakelen naar het statuut van zelfstandige in bijberoep. Naar aanleiding van vele hervormingen binnen het bedrijf en verschillende positieve reacties van collega's die reeds de overstap maakten naar zelfstandige in consultancy, bekijkt zij nu ook de mogelijkheden.

7.1 Aan welke voorwaarden moet een startende onderneming voldoen?

Starter X is momenteel 22 jaar en woonachtig in de regio Vlaanderen, daardoor voldoet hij aan de opstartvoorwaarden. Hij is met andere woorden handelingsbekwaam en voldoet aan de vestigingsvoorwaarde. Hij dient geen beroepskennis te bewijzen, aangezien deze niet nodig is voor deze sector. Bovendien is deze afgeschafte op 1 januari 2018 voor het Vlaamse Gewest. De kennis van bedrijfsbeheer zal hij ook niet moeten bewijzen, indien hij afstudeert als bachelor in het bedrijfsmanagement met afstudeerrichting marketing. Indien hij deze studies zou stopzetten, dient hij de kennis van bedrijfsbeheer nog te bewijzen tot en met 1 september 2018. Het zou dus verstandig zijn om de opleiding af te maken en zo automatisch het bewijs van bedrijfskennis te kunnen leveren, ofwel het opstarten van de onderneming uit te stellen tot en met september 2018.

Starter Y heeft een leeftijd van rond de 30 jaar en wordt dus als handelingsbekwaam aanzien. De dame is woonachtig in Vlaanderen, waardoor zij voldoet aan de vestigingsvoorwaarde. Zij is in het bezit van een bachelor- en masterdiploma en heeft dus geen verplichting om de kennis van bedrijfsbeheer te bewijzen. De beroepskennis is niet noodzakelijk voor het beroep van consultant in de farmaceutische sector.

7.2 Welke voordelen levert de afschaffing van het verplicht attest bedrijfsbeheer?

Indien starter X het diploma bachelor in bedrijfsmanagement afstudeerrichting marketing behaalt, verkrijgt hij automatisch het attest van bedrijfsbeheer. Op deze manier zal hij er dus geen voordeel uit halen. Indien hij echter het diploma niet zou behalen of de studie zou stopzetten, zou de afschaffing van het verplicht attest bedrijfsbeheer wel voor een voordeel zorgen. Starter Y heeft geen voordeel bij de afschaffing van het verplicht attest bedrijfsbeheer daar zij een bachelor- en masterdiploma kan voorleggen.

De afschaffing van het leveren van een verplicht attest bedrijfsbeheer, wil niet zeggen dat dit attest niet nuttig kan zijn. Er bestaat nog altijd de mogelijkheid om op vrijwillige basis het attest bedrijfsbeheer te behalen. Dit op basis van zelfstudie of via georganiseerde cursussen. Zie hoger 2.2 voor-en nadelen.

7.3 Welke vennootschapsvormen kunnen startende ondernemingen aannemen?

De eenmanszaak lijkt voor beide starters X en Y de beste keuze indien zij geen grote aankopen zouden moeten maken voor de start van de onderneming. Als zij met andere woorden aan de slag kunnen met een computer, die zij reeds aangekocht hadden voor er plannen waren van een eigen onderneming, is het oprichten van een andere vennootschapsvorm overbodig. De ondernemer kan werken vanuit zijn kamer of living en hoeft ook geen kantoorruimte te huren of dergelijke. Het is voor de ondernemer dus van weinig belang of de privé volledig afgezonderd is van de onderneming. Wanneer zou blijken dat de onderneming slecht draait, kan hij de handelsactiviteit gewoon stoppen zonder dat hij kosten heeft gemaakt waar hij nog voor zou moeten opdraaien ten opzichte van schuldeisers. Stel nu dat hij grote voorraden of machines moest inkopen voordat hij zou kunnen beginnen te ondernemen en de onderneming begint dan slecht te draaien, kunnen de schuldeisers zich verhalen op het privévermogen van de ondernemer om toch zoveel mogelijk van hun verloren inkomsten te recupereren.

Indien de ondernemer ervoor zou opteren een kantoor te huren of aan te kopen, een bedrijfswagen nodig zou hebben om klanten te bezoeken, een softwarepakket en uitbreiding van de capaciteit van zijn pc, laptops en dergelijke zou moeten aankopen, is het verstandiger om te opteren voor een bvba. Hierbij zijn er meer verplichtingen nodig vooraleer de onderneming kan opstarten. Zo is er bijvoorbeeld een minimum startkapitaal van 18.550 EUR nodig dat op de rekening van de onderneming geplaatst dient te worden. Ook zal er een neerlegging van de akte bij een notaris moeten gebeuren. Het grote voordeel aan deze juridische vorm is dat het privévermogen van het vermogen van de onderneming gescheiden blijft. Zo zal er bijvoorbeeld bij een faillissement beroep kunnen gedaan worden op de bedrijfswagen, laptops ... (alles wat aangekocht is op naam van het bedrijf), maar zal het persoonlijk huis of appartement nooit in beslag genomen kunnen worden.

De ondernemer dient voor zichzelf uit te maken welke ondernemingsvorm het beste bij hem past. Deze keuze zal dus voornamelijk afhangen van de hoeveelheid investeringen die hij wenst of dient te maken. Wel zal dit een invloed hebben op de belastingen, boekhouding ... Zo wordt een eenmanszaak belast in de personenbelasting en een bvba in de vennootschapsbelasting. De tarieven van de personen- en vennootschapsbelasting worden vermeld in bijlage 3. Ook zal een bvba jaarlijks een btw-aangifte moeten indienen en zijn jaarrekening moeten neerleggen bij de Nationale Bank van België. Een eenmanszaak is niet verplicht een erkende boekhouder in dienst te nemen. De eenmanszaak kan er dus voor opteren om de boekhouding zelf bij te houden via een boekhoudsoftware en zich per kwartaal of jaarlijks (naar behoefte van de onderneming) te laten bijstaan door een boekhouder om alles te finaliseren. Een bvba daarentegen moet vanaf de opstart een erkend boekhouder in dienst nemen en zal hier dus ook een budget voor moeten voorzien. Het is belangrijk in het achterhoofd te houden dat een boekhouder veel geld kost, maar de onderneming ook veel geld kan opleveren. De starter dient dus een grondige keuze te maken welke boekhouder hij zal kiezen vooraleer aan de slag te gaan.

Naast deze twee meest voor de hand liggende vennootschapsvormen, bestaan er uiteraard ook nog andere mogelijkheden. Echter zijn deze niet van toepassing op deze ondernemers, zolang zij de onderneming willen starten met één enkele persoon, zichzelf/zijzelf, en zonder werknemers. Wensen zij in een later stadium toch uit te breiden en werknemers aan te werven, bestaat er de mogelijkheid om over te schakelen van een eenmanszaak naar een bvba of van een bvba naar een nv afhankelijk van de situatie waarin de ondernemer zich binnen enkele jaren bevindt. Bij een wijziging kan een bezoek aan de notaris noodzakelijk zijn indien er statuten dienen opgesteld of gewijzigd te worden.

7.4 Welke fiscale regels gelden voor startende ondernemingen?

De ondernemer staat in de startblokken, maar moet naast het uitwerken van een plan ook wat administratieve zaken in orde brengen voor de zaak werkelijkheid wordt. Zo moeten beide starters X en Y een zichtrekening openen bij een financiële instelling. Deze zichtrekening moet afgezonderd zijn van zijn persoonlijke rekeningen en moet op naam van de onderneming staan. Dit zorgt later voor minder verwarring indien de overheid de onderneming in twijfel zou trekken. De ondernemer moet nadenken of er vergunningen zijn. Opent hij bijvoorbeeld een bureau om klanten te ontvangen waar muziek gespeeld wordt, moet hij nadenken over de rechten die aan SABAM betaald moeten worden. Voor de uitoefening van de zelfstandige activiteit als digital marketingconsultant of consultant in de farmaceutische sector heeft de starter geen specifieke vergunning nodig. De wetgeving hieromtrent verandert voortdurend, het is dan ook interessant om net voor de eigenlijke opstart nog eens na te gaan of er al dan niet een vergunning nodig is.

Een sociaal verzekeringsfonds en ondernemingsloket zoals Zenito, de partner van UNIZO, zal de starter verder helpen met een ondernemingsnummer en btw-nummer. Het betreffende ondernemingsloket bezorgt deze gegevens dan ook bij de Kruispuntbank van Ondernemingen. De ondernemer is vrij om te kiezen bij welk verzekeringsfonds of ondernemingsloket hij zich wenst aan te sluiten. Indien de ondernemer een lidmaatschap aangaat bij UNIZO is het wel verstandig om ook gebruik te maken van partners die samenwerken met UNIZO. Vaak verlenen deze kortingen omwille van het partnerschap. Een simulatie van de eventuele kosten die de ondernemer moet maken voor de opstart van een onderneming, worden in tabelvorm weergegeven in bijlage 3.

Indien men de onderneming in de jaren van opstart uitoefent en nog niet veel omzet maakt of een zelfstandige activiteit verricht naast een job als werknemer, kan het voorvallen dat de jaarlijkse omzet lager is dan 25.000 EUR. Hierdoor valt men onder het statuut van niet-btw-plichtige. De onderneming zal dan geen btw moeten aanrekenen op facturen, maar dit wil ook zeggen dat men geen btw kan terugvorderen indien men aankopen doet. Indien de onderneming er dus toch voor wenst te opteren om een btw-statuut aan te nemen, is dit mogelijk. Dit is voornamelijk aan te raden wanneer de onderneming grote investeringen dient te doen in de eerste jaren, maar hieruit pas omzet en winst zal zien voortkomen na enkele jaren.

7.5 Waar kunnen startende ondernemingen terecht voor financiële hulpmiddelen?

Wanneer de ondernemer aan de slag kan zonder bijkomende financiële middelen te hoeven aanwenden, is het niet nodig om een extra te voorzien. Uiteraard zijn er wel wat spaarcenten nodig om een buffer te vormen indien de eerste maanden moeizaam verlopen. Ook zal er geld beschikbaar moeten zijn voor een boekhouder en het intekenen bij het sociaal secretariaat. Dit zijn kosten die gemaakt zullen worden voordat de onderneming begint te verdienen.

Wenst de starter toch een voorziening aan te leggen om eventueel later uit te breiden of met het oog op apparatuur aan te kopen, doet de ondernemer dit het beste aan de start van de onderneming met een goed ondernemings- en financieel plan. Later kunnen de boeken al gedraaid zijn en wordt het lastiger om krediet te verkrijgen wanneer de onderneming al moeilijkheden heeft.

De ondernemer kan opteren voor een win-winlening, inschrijven op een participatiefonds, aan crowdfunding doen of opteren voor één van de andere mogelijkheden. Meer uitleg over de mogelijke financieringsvormen zie eerder "1.5 Financiering".

Naast al deze mogelijkheden bestaan er nog talloze opties die al dan niet regiogebonden zijn, ook een lening bij een gewone kredietinstelling is nog steeds mogelijk. Voor elke vorm van kredietontlening dient er rekening mee gehouden te worden om met een goed onderbouwd ondernemingsplan en financieel plan te komen. Een

instelling kan een aanvraag weigeren, maar moet dit wel steeds gegrond doen. Afhankelijk van het soort krediet kan u tot driemaal toe een aanvraag indienen, maar de starter zet beter alles vanaf het begin in.

7.6 Welke begeleiding kunnen startende ondernemingen krijgen bij hun opstart in hoofd- of bijberoep?

Starter X is ervan overtuigd om na zijn studies voltijds aan de slag te gaan als zelfstandige. Echter heeft hij ook de mogelijkheid om voor minstens 50% (dit komt overeen met 19 uur) in loondienst te gaan bij een marketingbureau of iets dat aansluit bij zijn interesses. Op deze manier zou hij een zelfstandige activiteit in bijberoep kunnen uitoefenen en neemt hij minder risico's. Hij wordt dan aanzien als werknemer en zal dus van sociale zekerheid kunnen genieten via zijn werkgever. Het combineren van een baan in ondergeschikt verband en het uitoefenen van een zelfstandige activiteit is niet zo eenvoudig. Daarom is het in het geval van de student aan te raden, indien hij het doorzettingsvermogen en de financiële middelen heeft en het beredeneerd risico wilt nemen direct te starten met een zelfstandige activiteit in hoofdberoep.

Starter Y wenst te starten als zelfstandige in bijberoep en zal naast 19 uur in loondienst dus als zelfstandige consultant werken. Zij geniet van sociale zekerheid en vakantiedagen via haar werkgever.

Zowel starter X als Y volgden reeds de eerste infosessie 'Starten als zelfstandige ondernemer' van UNIZO. Hierbij maakten zij kort kennis met alle stappen waar zij rekening mee zouden moeten houden om zich beter voor te bereiden op wat het ondernemerschap nu net inhoudt. Een logische volgende stap zou het 'GO4BUSINESS' traject bij UNIZO zijn. Hierbij worden de starters individueel begeleid om het ondernemersplan op te stellen. Op het einde van dit traject wordt ook de haalbaarheid van de onderneming door de coach ingeschat.

Indien deze starters specifiek extra financiële middelen willen aanwenden, kunnen zij zich ook inschrijven voor de infosessie 'Startlening +'. Hier wordt dan samen met de starter het financieel aspect van de onderneming bekeken om zo over te gaan tot een aanvraag van een financieel krediet.

Er bestaat ook de mogelijkheid om een lidmaatschap aan te gaan bij UNIZO. Op deze manier kan de starter de ondernemerslijn alsook de starterslijn dag en nacht bereiken met allerlei soorten vragen. Op deze dienst zijn zowel fiscalisten als juristen aanwezig. Indien vragen te ingewikkeld zijn, worden ze doorgestuurd naar een partner van UNIZO of een hiervoor bevoegd expert. Genoeg kennis verzekerd om de start van een onderneming tot een succes te laten groeien. UNIZO voorziet momenteel ook het voordeel dat starters tot 6 maanden gratis van het lidmaatschap kunnen genieten.

Naast UNIZO bestaan er ook andere opties. Zoals hiervoor al reeds uitgebreid aangehaald werd, heeft KBC ook een eigen formule voor starters, met name KBC Start it. Kredietinstellingen (zoals bijvoorbeeld ING, Belfius, Fortis ...) proberen ook steeds vaker starters krediet te verlenen, maar daarnaast ook te ondersteunen. Er bestaan specifieke formules om het geld van de onderneming en het privévermogen gescheiden te houden, alsook pakketten die gekoppeld kunnen worden aan bepaalde boekhoudsoftware en dergelijke. Hoewel deze formules nog relatief nieuw zijn, is het zeker geen slecht idee om als ondernemer te bekijken welke onderneming de beste formule op maat van de onderneming heeft, zoals reeds eerder gezegd, is elke onderneming immers uniek.

Conclusie

Een starter moet naast de juiste motivatie en een concreet idee ook over de juiste capaciteiten bezitten om een onderneming tot een succes te laten evolueren. Een goede voorbereiding is daarom een must. De starter moet vooreerst voldoen aan de wettelijke voorwaarden waarbij hij ouder dan 18 jaar moet zijn en inwoner van België of een ander land van de EU, Liechtenstein, IJsland, Noorwegen of Zwitserland. Tot en met 1 september 2018 zal een starter ook nog het verplicht bewijs van de levering van bedrijfsbeheer moeten kunnen aantonen, nadien vervalt deze regeling voor de meeste sectoren.

Of een ondernemer zijn beroep al dan niet in hoofd- of bijberoep zal uitoefenen, heeft alles te maken met hoeveel tijd de ondernemer wil investeren in de onderneming en welke zekerheid hij wilt. Wanneer een ondernemer in bijberoep gaat werken, moet hij nog voor minstens 50% als werknemer aan de slag zijn. Op deze manier heeft de ondernemer een grotere zekerheid op vlak van sociale zekerheid en een regelmatig inkomen. Veel personen onderschatten echter de impact en de tijd die men investeert in een onderneming en realiseren zich dat het combineren van een beroep met een zelfstandige activiteit ervoor zorgt dat men zich niet volledig kan inzetten voor beide beroepen. Wie opteert voor een zelfstandige activiteit in hoofdberoep neemt een groter risico om zich te verzekeren van een evenwichtig loon alsook de sociale zekerheid ligt hierbij complexer dan bij het statuut van een werknemer.

Het kapitaal dat nodig is om een onderneming op te starten bepaalt welke vennootschapsvorm de ondernemer zal aannemen. Indien men opteert voor een eenmanszaak is er praktisch gezien geen startkapitaal nodig. Wel moet men er steeds rekening mee houden dat er kosten gemaakt zullen worden voordat de onderneming opgericht zal worden. Zo moet er bijvoorbeeld een ondernemingsnummer aangevraagd worden en zal er geld opzij gehouden moeten worden voor de voorafbetalingen van de belastingen. Indien er een andere juridische vorm opgericht wordt, zal er altijd startkapitaal nodig zijn. Dit bedrag varieert van 18.550 tot 61.500 EUR. Er zijn verschillende financieringsmogelijkheden die de ondernemer kunnen helpen om naast het spaargeld tot het bedrag van startkapitaal te komen.

Sinds 1 januari 2018 moet de beroepskennis niet meer bewezen worden, hier bestaan wel nog enkele uitzonderingen op. Deze regelgeving is enkel van toepassing in het Vlaamse Gewest, in de andere delen van België zal voorlopig wel nog het bewijs van beroepskennis geleverd moeten worden. De Vlaamse Regering heeft ook een akkoord bereikt dat op 1 september 2018 de levering van het verplicht bewijs van bedrijfsbeheer niet meer nodig is. Ook deze wetgeving is enkel van toepassing in het Vlaamse Gewest. De wetgeving werd aangepast om meer gelijkheid te verkrijgen tussen de Europese lidstaten, hier was de regelgeving reeds gedurende langere tijd veel soepeler.

Elke onderneming heeft zijn eigen karakter en zijn eigen doel. Afhankelijk van de sector, de grootte van de onderneming en het beschikbare kapitaal moet de starter er rekening mee houden om de nodige formaliteiten na te leven. Het succes van een geslaagde onderneming begint bij een goede voorbereiding waarbij een businessplan niet mag ontbreken.

Bibliografie

artikel 145 §1, 3° en 4°e lid, WIB 92.

artikel 15, 15/1 Wetboek van vennootschappen.

Acerta. (2018). *Heeft mijn onderneming een aparte bankrekening nodig?* Opgehaald van ikwilstarten.be:
<https://ikwilstarten.be/startersvragen/heeft-mijn-onderneming-een-aparte-bankrekening-nodig>

Admb. (2018). *De transitiepremie voor starters in hoofdberoep*. Opgehaald van admb:
<https://www.admb.be/nl/admb/nieuws/de-transitiepremie-voor-starters-hoofdberoep>

Agentschap Innoveren & Ondernemen. (sd). *Go4Business*. Opgehaald van Agentschap Innoveren & Ondernemen:
<https://www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/coaching-en-advies/go4business>

Belga. (2017). *Aantal startende ondernemers naar recordhoogte*. Opgehaald van De Standaard:
http://www.standaard.be/cnt/dmf20170517_02886488

Belga. (2017). *Muyters heeft premie voor werkzoekenden die eigen zaak starten*. Opgehaald van De Standaard:
http://www.standaard.be/cnt/dmf20171217_03247389

Belga. (2018). *Regering kondigt hervormingen aan bij voedselagentschap na nieuw vleeschandaal: "Dit zijn maffiapraktijken"*. Opgehaald van HLN: <https://www.hln.be/nieuws/binnenland/regering-kondigt-hervormingen-aan-bij-voedselagentschap-na-nieuw-vleeschandaal-dit-zijn-maffiapraktijken~a5eee6d2/>

belgium.be. (sd). *Vennootschapsvormen*. Opgehaald van belgium.be:
<https://www.belgium.be/nl/economie/onderneming/oprichting/vennootschapsvormen>

Dvba. (2017). *Wat is een micro-vennootschap en wat zijn de (fiscale) voordelen?* Opgehaald van D&V Bedrijfsadviseurs Accountants - Belastingconsulenten : <https://www.dvba.be/nieuws/micro-vennootschap/>

Federale Overheidsdienst Financiën. (sd). *Belastingen voor startende ondernemers*. Opgehaald van Vlaanderen:
<https://www.vlaanderen.be/nl/ondernemen/boekhouding-belastingen-en-fiscaliteit/belastingen-voor-startende-ondernemers>

KBC. (sd). Opgehaald van Start it@KBC: <http://www.startit.be/>

KBC. (2015). *Uw eigen zaak plannen en uitvoeren*. Brussel: KBC Groep NV.

KBC. (sd). *Welke verzekeringen heb ik nodig als starter?* Opgehaald van KBC:
<https://www.kbc.be/ondernemen/nl/artikel/risicos/in-kaart-brengen/risicos-starter.html>

Muntjewerf, D. (2017). *Denk als een investeerder en maak het beste businessplan*. Business contact.

Naeyer, T. D. (2018). *Afschaffing beroepsbekwaamheid in Vlaanderen: de gevolgen op een rijtje*. Opgehaald van Moore Stephens: <https://www.moorestephens.be/nl/diensten/tax-legal-services/776-afschaffing-beroepsbekwaamheid-in-vlaanderen-de-gevolgen-op-een-rijtje?p=7>

Ondernemerslijn (2017). *Starterskit*. UNIZO vzw.

Put, N. (2018). *Moet je in 2018 nog bedrijfsbeheer bewijzen?* Opgehaald van SBB:
<https://www.sbb.be/nl/blog/moet-je-in-2018-nog-bedrijfsbeheer-bewijzen>

RVA. (2017). *C1*. Opgehaald van RVA: <http://www.rva.be/nl/formulieren/c1>

- RVA. (2017). *Mag u tijdens uw werkloosheid een nevenactiviteit als zelfstandige in het kader van het voordeel "Springplank naar zelfstandige" uitoefenen?* Opgehaald van Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening: <http://www.rva.be/nl/documentatie/infoblad/t158>
- SBB. (2018). *Wat betekent het Zomerakkoord voor vennootschappen? 10 verhelderende vragen en antwoorden.* Opgehaald van SBB: <https://www.sbb.be/nl/blog/wat-betekent-het-zomerakkoord-voor-vennootschappen-10-verhelderende-vragen-en-antwoorden>
- Staey, L. V. (2018). 10 tips om een boekhouder te kiezen. *ZO*, 43-45.
- UNIZO. (sd). *10 tips om de keuze van je boekhouder te handhaven.* Opgehaald van UNIZO: <https://www.unizo.be/starters/advies/10-tips-om-de-keuze-van-je-boekhouder-te-handhaven>
- UNIZO Startersservice. (2017). *UNIZO Startersbrochure (digitaal).* UNIZO vzw.
- UNIZO vzw. (2018). *Starten als zelfstandig ondernemer - infosessie.* UNIZO vzw.
- UNIZO vzw. (2018). *Wat is een startende onderneming.* Elisa Demeulenaere.
- UNIZO vzw. (sd). *Bewijs kennis bedrijfsbeheer: kan iemand anders dat voor jou leveren?* Opgehaald van UNIZO: <https://www.unizo.be/starters/advies/bewijs-kennis-bedrijfsbeheer-kan-iemand-anders-dat-voor-jou-leveren>
- UNIZO vzw. (sd). *De vereiste basiskennisbedrijfsbeheer voor startende ondernemers zal worden afgeschaft: wat betekent dat concreet?* Opgehaald van UNIZO: <https://www.unizo.be/advies/de-vereiste-basiskennisbedrijfsbeheer-voor-startende-ondernemers-zal-worden-afgeschaft-wat-0>
- UNIZO vzw. (sd). *GO4BUSINESS.* Opgehaald van UNIZO: <https://www.unizo.be/starters/projecten/go4business>
- UNIZO vzw. (sd). *Wat is een ondernemingsnummer?* Opgehaald van UNIZO: <https://www.unizo.be/starters/advies/wat-eeen-ondernemingsnummer>
- UNIZO vzw. (sd). *Zomerakkoord federale regering - Wat betekent het voor zelfstandigen en kmo's?* Opgehaald van UNIZO: <https://www.unizo.be/advies/zomerakkoord-federale-regering-wat-betekent-het-voor-zelfstandigen-en-kmos>
- UNIZO vzw. (sd). *De vereiste basiskennisbedrijfsbeheer voor startende ondernemers zal worden afgeschaft: wat betekent dat concreet?* Opgehaald van UNIZO: <https://www.unizo.be/advies/de-vereiste-basiskennisbedrijfsbeheer-voor-startende-ondernemers-zal-worden-afgeschaft-wat-0>
- Verhamme, M. (sd). *Zelfstandige in hoofdberoep en zelfstandige in bijberoep, wat is het verschil?* Opgehaald van KBC: <https://www.kbc.be/ondernemen/nl/artikel/zelfstandige-worden/eigen-zaak-starten/hoofdberoep-bijberoep.html>
- Vlaanderen. (2018). *Startlening +.* Opgehaald van Vlaanderen: <https://www.vlaanderen.be/nl/ondernemen/kapitaal-en-krediet/startlening>
- Vlaanderen. (sd). *Kapitaal en krediet voor ondernemers.* Opgehaald van Vlaanderen: <https://www.vlaanderen.be/nl/ondernemen/kapitaal-en-krediet/kapitaal-en-krediet-voor-ondernemers>
- VOKA. (sd). *Kan ik een onderneming starten?* Opgehaald van VOKA: <https://www.voka.be/ondernemen/starten/kan-ik-eeen-onderneming-starten>
- winwinlening. (sd). *Wat houdt het in?* Opgehaald van winwinlening: <http://www.pmvz.eu/winwinlening>
- Wolters Kluwer. (2018). *Het Zomerakkoord van A tot Z.* Opgehaald van Wolters Kluwer: <https://fiscaalinformatief.wolterskluwer.be/campagne/zomerakkoord/>

- Xerius. (2018). *Hoeveel sociale bijdragen betaal je in 2018?* Opgehaald van XERIUS:
<https://www.xerius.be/hubfs/docs/NL/sociale-bijdragen-zelfstandigen.pdf>
- Xerius. (2018). *Zelfstandige versus werknemer*. Opgehaald van Xerius: <https://www.xerius.be/zelfstandigen/start-eigen-zaak/zelfstandige-versus-werknemer/>
- Zenito. (2016, 06 1). *Welke fiscale voordelen krijgen startende ondernemingen?* Opgehaald van Zenito:
<https://blog.zenito.be/nl/welke-fiscale-voordelen-krijgen-startende-ondernemingen>
- Zenito. (2017). *Startersgids 2017*. Brussel: Jan Steverlyncx.
- Zenito. (2018). *KBO en ondernemingsnummer*. Opgehaald van Zenito: <https://www.zenito.be/nl/kbo-en-ondernemingsnummer>
- Zenito. (2018). *Starters GPS*. Opgehaald van Zenito: <https://www.zenito.be/nl/formulier/starters-gps>

Bijlagen

Bijlage 1

Hoofdberoep

Jaarinkomen ¹ (€)	Bijdragen
Inkomensschijven	
≤ 13.550,50 = FMB ²	€ 715,64
13.550,50 - 58.513,59	20,50%
58.513,59 - 86.230,52	14,16%
> 86.230,52	0%
Maximumbijdrage	€ 4.101,39

Drempels

€ 13.550,50 | € 17.072,56 | € 21.510,08 € | € 27.101,00
€ 38.326,61 | € 54.202,01

Bijberoep

Jaarinkomen ¹ (€)	Bijdragen
Inkomensschijven	
1.499,14 = FMB ²	€ 79,17
1.499,14 - 58.513,59	20,50%
58.513,59 - 86.230,52	14,16%
> 86.230,52	0%
Maximumbijdrage	€ 4.101,39

Drempels

€ 1.499,14 | € 7.098,31 | overige drempels zie
hoofdberoep

Meewerkende partner

Jaarinkomen ¹ (€)	Bijdragen
Inkomensschijven	
≤ 5.952,74 = FMB ²	€ 314,38
5.952,74 - 58.513,59	20,50%
58.513,59 - 86.230,52	14,16%
> 86.230,52	0%
Maximumbijdrage	€ 4.101,39

Drempels

€ 5.952,74 | overige drempels, zie hoofdberoep

Gehuwde & weduw(e)n(aar) (art.37)

Jaarinkomen ¹ (€)	Bijdragen
Inkomensschijven	
1.499,14 = FMB ²	€ 79,17
1.499,14 - 7.098,31	20,50%
> 7.098,31	Zie hoofdberoep

Drempels

€ 1.499,14 | € 7.098,31 | overige drempels, zie
hoofdberoep

Rustpensioen³

Jaarinkomen ¹ (€)	Bijdragen
Inkomensschijven	
2.998,29 = FMB ²	€ 113,55
2.998,29 - 58.513,59	14,70%
58.513,59 - 86.230,52	14,16%
> 86.230,52	0%
Maximumbijdrage	€ 3.295,54

Drempels

€ 2.998,29 | € 6.417 (met kind ten laste € 9.626) |
€ 7.098,31 | overige drempels, zie hoofdberoep

Student-zelfstandige

Jaarinkomen ¹ (€)	Bijdragen
Inkomensschijven	
1.499,14 = FMB ²	€ 79,17
< 6.775,24	0
6.775,24 - 13.550,50	20,50 % op schijf boven 6.775,24
> 13.550,50	Zie hoofdberoep

Drempels

€ 6.775,24 | € 10.162,87 | overige drempels, zie
hoofdberoep

(XERIUS, 2018)

Bijlage 2

Bedragen transitiepremie

De transitiepremie wordt maandelijks toegekend, voor maximaal 24 maanden. De eerste premie wordt betaald ten vroegste op het eind van de maand volgend op de aanvraag van de premie.

Periode	€ premie/ maand
<i>1e tot en met 3e maand</i>	1000
<i>4e tot en met 6e maand</i>	900
<i>7e tot en met 9e maand</i>	800
<i>10e tot en met 12e maand</i>	700
<i>13e tot en met 15e maand</i>	600
<i>16e tot en met 18e maand</i>	500
<i>19e tot en met 21e maand</i>	400
<i>22e tot en met 24e maand</i>	300

(admb, 2018)

Bijlage 3

Tarieven in de personenbelasting aanslagjaar 2019 in euro	
0 – 12 990	25%
12 990 – 22 290	40%
22 290 – 39 660	45%
39 660 –	50%
Belastingvrije som	7 430 EUR

De personenbelasting wordt berekend op het netto beroepsinkomen of netto-inkomen: dat is de jaaromzet (exclusief btw) min de beroepskosten (inclusief provinciebelastingen, pensioensparen en sociale bijdragen).

Tarieven in de vennootschapsbelasting aanslagjaar 2019 in euro	
Basistarief <ul style="list-style-type: none"> • Grote vennootschappen • Kleine vennootschappen die geen minimale bedrijfsleidersbezoldiging uitkeren • Dochtervennootschappen • Beleggingsvennootschappen • Financiële vennootschappen 	29,58% (29% + 2% crisisbijdrage)
Verlaagd tarief Kmo-vennootschappen die niet tot een van bovenstaande categorieën behoren. Dit tarief geldt enkel op de eerste schijf van 100.000 euro winst.	20,40% (20% + 2% crisisbijdrage)

De vennootschapsbelasting wordt berekend op de winst van het boekjaar, de toegekende dividenden en de verworpen uitgaven (dit zijn de kosten die fiscaal niet als aftrekbare beroepskost worden aanvaard) na aftrek van de vrijgestelde bestanddelen, de definitief belaste inkomsten, de notionele intrestaftrek, de vorige fiscale verliezen en de investeringsaftrek.

(SBB, 2018)

De kosten van de opstart van een eigen onderneming (excl. btw)	
Openen van een zichtrekening bij een financiële instelling (bv. KBC-Business PRO)	€ 24
Vergunningen (bijvoorbeeld SABAM, wachtkamer < 10m ²)	€ 55
Aanvraag ondernemingsnummer en btw-nummer (bijvoorbeeld Zenito)	€ 87
	€ 55
Verzekeringen (afhankelijk van grootte, aantal personeelsleden, omzet en beroeps categorie)	€ 100
Sociale bijdragen (zie bijlage 1, zelfstandige in bijberoep)	€ 79,17
Totaal *	€ 400,17

* Het totaal is louter fictief en kan op geen enkele manier gebruikt worden als richtlijn voor de opstart van een andere dan in boven vernoemde ondernemingen.

